

levande KULTURARV

Immateriella
kulturarvet
ÅTGÄRDSPROGRAMMET FÖR
2019-2022

Layout: Lagarto

April 2020

Frampärmens foton:

Lumo Company / Foto: Tommi Kulokas | Anja Koskela | Maija Huitu | Lauri Oino | Tommi Nummelin

Bakpärmens foton:

Lea Lihavainen | Liisa Louhela | Marjut

Publikationens webblänkar har verifierats den 5 April 2020.

INNEHÅLL

INLEDNING	4
AKTÖRER	6
Undervisnings- och kulturministeriet	6
Museiverket	6
Expertgruppen för det immateriella kulturarvet	6
Ackrediterade organisationer	7
Kretsarna för levande kulturarv	7
FÖRTECKNING	8
VÄRNANDE AV DET IMMATERIELLA KULTURARVET	11
Öka medvetenheten och kommunikation	11
Främjandet av samhällelig påverkan	14
Överföring av traditioner och utbildning	15
Bevarande och dokumentering	20
Forskning	22
INTERNATIONELLT SAMARBETE	25
Stödjande av nätverksarbetet	25
Synergier i internationella konventioner	26
Samarbete på Unesconivå	27

INLEDNING

Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet^{1 2} (härefter konventionen) godkändes 2003 vid Unescos generalförsamling. Det egentliga genomförandet av konventionen kompletteras av operativa direktiv³ som uppdateras regelbundet. Betydelsen av konventionen har erkänts i stora delar av världen, och 178 stater har redan anslutit sig till konventionen. I Finland sattes konventionen i kraft 2013. Museiverket ansvarar för att konventionen genomförs på det nationella planet.

Konventionen har som mål att främja tryggnad av immateriella kulturarv, garantera att olika lokalsamhällens, grupper och individers immateriella kulturarv respekteras samt öka medvetenheten om betydelsen av det immateriella kulturarvet. Konventionen framhäver förmedling av traditioner, kulturell mångfald och hållbar utveckling samt människors delaktighet i kulturarvet.

Museiverket har på uppdrag av undervisnings- och kulturministeriet tidigare offentliggjort en plan för det nationella verkställandet av konventionen⁴ och ett därtill hörande åtgärdsprogram för åren 2016–2018.⁵ Detta åtgärdsprogram omfattar åren 2019–2022. Åtgärdsprogrammen görs upp på viss tid för att specificera genomförandeplanens aktuella mål och uppgifter. Ett åtgärdsprogram kan vid behov uppdateras i mitten av dess mandatperiod. Vid beredandet av åtgärdsprogrammet utnyttjas Unescos bedömningsram⁶ (*Overall results framework*), som godkändes vid generalförsamlingen om konventionen sommaren 2018. Dessutom gjordes våren 2019 en webbenkät om uppgörandet av åtgärdsprogrammet. Sammanlagt 64 olika organisationer och kontaktpersoner besvarade enkäten. I enlighet med undervisnings- och kulturministeriets beslut om tillsättandet inkluderar de uppgifter som expertgruppen för det immateriella kulturarvet har att göra upp en arbetsplan, som är det aktuella åtgärdsprogrammet. Detta åtgärdsprogram har gjorts upp för att beskriva och ställa upp riktlinjer för arbetet kring Unescos konvention i Finland. Samtidigt anges i programmet hur konventionens mål ska verkställas på det nationella planet. I detta åtgärdsprogram kartläggs rollerna för olika aktörer som är verksamma inom det immateriella kulturarvets vida fält, de åtgärder som hittills vidtagits beskrivs och målen för genomförandeperioden 2019–2022 fastställs.

I åtgärdsprogrammet fastställs rollerna för olika aktörer som ansvarar för verkställandet av konventionen. Uppgörandet av förteckningar över det levande kulturarvet och målen med det behandlas i större utsträckning i del 2. För att värna om det immateriella kulturarvet fokuserar vi på att öka medvetenheten, på politiska, juridiska och förvaltningsmässiga åtgärder, på överföring av och utbildning i traditioner samt på lagring, dokumentering och forskning. I programmet fastställs också mål och åtgärder för det internationella samarbetet.

1 Statsrådet (2013) Statsrådets förordning om sättande i kraft av konventionen för tryggnad av det immateriella kulturarvet. <https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/assets/Konventionen-SV.pdf>.

2 UNESCO (2003) Text of the Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage <https://ich.unesco.org/en/convention>.

3 Unesco (2018) Operational Directives for the implementation of the Convention for the Safeguarding of the Intangible Heritage <https://ich.unesco.org/en/directives>.

4 <https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/assets/genomforandeplan.pdf>.

5 <https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/assets/Atgardsprogrammet.pdf>.

6 <https://ich.unesco.org/en/overall-results-framework-00984>.

Finska romernas sångerna är romernas muntlig och levande tradition. I bild: Hilja Grönfors trio.

Fiolspelmannatraditionen från Kaustby har levt i Kaustby i århundraden. Finland föreslår att fiolspelmannatraditionen i Kaustby införs i Unescos förteckning över immateriella kulturarv.

AKTÖRER

Undervisnings- och kulturministeriet

Finska staten är part i Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet och svarar för att konventionens förpliktelser uppfylls. Undervisnings- och kulturministeriet svarar inför Unesco för genomförandet av och rapporteringen om konventionens genomförande.

Museiverket

Museiverket svarar för det nationella genomförandet av konventionen. Museiverket svarar för den nationella samordningen, nationella förteckningar och, i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet, för det internationella samarbetet. Museiverket svarar för nationell kommunikation om konventionen.

Vid Museiverket finns en specialsakkunnig med ansvar för samordningen av arbetet med konventionen. Museiverket har dessutom beredskap för genomförande av programmet inom de möjligheter som verkets egen budgetram medger. Åren 2015–2018 investerade verket cirka 0,2 årsverken tjänstearbete i detta.

Museiverket beviljar behovsprövade bidrag till samarbets- och utvecklingsprojekt som iakttar konventionen om det immateriella kulturarvet.⁷ Syftet med bidraget är att främja genomförandet av Unescos konvention om skydd för det immateriella kulturarvet, öka medvetenheten om den och utvidga möjligheterna för lokalsamhällen att delta när det gäller det kulturarv som avses i konventionen.

Expertgruppen för det immateriella kulturarvet

Undervisnings- och kulturministeriet har tillsatt den andra expertgruppen⁸ i ordningen för det immateriella kulturarvet för mandatperioden 2018–2022. Gruppen tjänstgör som stöd för genomförandet av konventionen och som expert i frågor kring det immateriella kulturarvet. Gruppen samlas 2–3 gånger per år.

Gruppens uppgift är att ta fram sätt att identifiera och lagra mångfalden i det immateriella kulturarvet, främja god praxis för värnande om det immateriella kulturarvet samt att bedöma de samhällsliga effekterna av Unescos konvention om skyddet för det immateriella kulturarvet.

7 <https://www.museovirasto.fi/sv/understod/avustukset-aineettoman-kulttuuriperinnon-sopimuksen-mukaisiin-yhteistyö-ja-kehittämishankkeisiin-1>.

8 <https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/sv/sopimus-suomessa/asiantuntijaryhm%C3%A4t>.

Akrediterade organisationer

Medborgarorganisationer med erkänd kompetens inom området för det immateriella kulturarvet kan ansöka om ackreditering⁹, det vill säga en rådgivande roll, hos konventionens organ. Akrediterade organisationer hjälper till att genomföra konventionen ur medborgarsamhällets synvinkel, och stöder genomförandet på ett nationellt och internationellt plan. För ögonblicket finns det 176 akrediterade organisationer i konventionen (03/2020). Från Finland var den första akrediterade organisationen Kansanmusiikki-instituutti ry.

Museiverket samarbetar med de akrediterade organisationerna och rådgör dem i deras internationella arbete. Organisationerna förmedlar information om medborgarorganisationernas arbete på det nationella och internationella fältet och ger experthjälp från sitt eget område till andra aktörer inom det immateriella kulturarvet. En akrediterad organisation bestämmer själv över sina resurser som rådgivande organisation. Museiverket kan stöda en akrediterad organisations projekt genom statsbidrag.

Kretsarna för levande kulturarv

Kretsarna för levande kulturarv stöder frivilligt Museiverkets arbete att genomföra Unescos konvention. Kretsarna består av sektorsövergripande nätverk av aktörer, genom vilka växelverkan sker med olika lokalsamhällen, den tredje sektorn och traditionsutövare. För ögonblicket är fyra kretsar aktiva: Hantverkarkretsen (sedan 12/2015), naturkretsen (04/2016), kretsen för folkmusik och folkdans (07/2016) och för muntliga traditioner (01/2018).

Museiverket svarar för den nationella koordineringen av kretsarna. Därtill har varje krets en samordnare, som svarar för koordineringen av kretsen. I kretsarna deltar medlemmar som mångsidigt representerar de olika lokalsamhällena, och de är öppna för nya aktörer. Vid komplettering av kretsarna beaktas i mån av möjlighet mångfalden inom samhälle, kulturer och språk samt minoritetskulturer.

Verksamhetsmodellen med kretsar är ett verktyg som kan tillämpas på olika delområden av det immateriella kulturarvet, i större eller mindre lokalsamhällen. Med hjälp av kretsarna kan samfund och traditionsutövare aktivt delta i genomförandet av Unescos konvention. Museiverket deltar i kostnaderna för kretsarnas verksamhet. Museiverket ger vid behov råd åt andra nya bransch- eller gruppsspecifika kretsar som uppstår på eget initiativ, till exempel bastukretsen¹⁰.

---

9 <https://ich.unesco.org/en/accreditation-of-ngos-00192>.

10 <https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/sv/article/bastukrets-instabliserad>.

FÖRTECKNING

Unescos konvention förpliktar de stater som undertecknat avtalet att göra upp en förteckning över sitt immateriella kulturarv. Förteckningen speglar det immateriella kulturarvets mångfald och främjar skyddet av det. En förteckningsprocess som utgår från lokalsamhället är deltagande, respekterar mångfalden och stöder lokalsamhällets och gruppernas skyddsåtgärder. Forskning och dokumentering stöder skyddet av levande traditioner. Förtecknande stöder aktivitet kring det levande kulturarvet inom olika gemenskaper genom att göra dessa traditioner synliga.

Det immateriella kulturarvet förtecknas på två nivåer i Finland. Den deltagande och ständigt öppna Wikiförteckningen över det levande arvet¹¹ ger lokalsamhällen en plattform där de kan presentera sitt eget immateriella kulturarv. Ansökan om införande i den nationella förteckningen över det levande kulturarvet kan göras vartannat år. Element i den nationella förteckningen kan dessutom föreslås för upptagning i Unescos internationella listor över immateriellt kulturarv.

Målet för mandatperioden är att göra wikiförteckningen över det levande kulturarvet mer känd med hjälp av kommunikation och att uppmuntra lokalsamhällena att genom förteckningen synliggöra sitt eget levande kulturarv. Särskild fokus läggs på att utöka förteckningen av god praxis.

Wikiförteckningen, som engagerar och aktiverar medborgarna på bred bas, lanserades i februari 2016. Fram till mars 2020 har över 175 beskrivningar av levande kulturarv samlats i wikiförteckningen från 240 olika lokalsamhällen och på fem olika språk. Det wikibaserade sättet att förteckna kulturarvet erbjuder lokalsamhällen en öppen plattform för att föra fram sitt immateriella kulturarv i fråga om allt från enskilda lokala fenomen till nationella helheter.

I wikiförteckningen samlar man dessutom god praxis, vilka är sådana projekt, praxis och verksamhetsmodeller som noterats fungera när man tryggar det levande kulturarvet. Olika typer av grupper, föreningar och lokalsamhällen kan göra anmälningar i wikin, och svarar då även för innehållet i dem. Museiverket modererar och upprätthåller wikiplattformen. Verket har rätt att be om tillägg och preciseringar till texterna samt kan vid behov radera osakliga skrivelser.

Lokalsamhällena kan ansöka om att deras levande kulturarv ska föras från Wikiförteckningen till den nationella förteckningen över levande kulturarv.¹² Undervisnings- och kulturministeriet bestämmer vilka element som ska föras in i den nationella förteckningen efter att ha hört Museiverket och expertgruppen för det immateriella kulturarvet. De första 52 elementen¹³ fördes in i den nationella förteckningen år 2017. Nästa ansökningsomgång sker under slutet av 2019.

11 <https://wiki.aineetonkulttuuriperinto.fi/>.

12 https://wiki.aineetonkulttuuriperinto.fi/wiki/EI%C3%A4v%C3%A4n_perinn%C3%B6n_kansallinen_luettelo/sv.

13 https://wiki.aineetonkulttuuriperinto.fi/wiki/EI%C3%A4v%C3%A4n_perinn%C3%B6n_kansallinen_luettelo/valitut/sv.

Kalakukko är delikatessen från Savolax, men den lagas överallt i Finland.

Insamling av grönsaker och örter i det vilda, växtsamling, är en tusentals år gammal tradition. Den lever uppsvingen vid sidan om bär- och svampplockning.

Kretsarna för det levande kulturarvet och deras nätverk uppmuntras att aktivt delta i att utvidga den nationella förteckningen.

Det är möjligt att element i den nationella förteckningen kan föreslås senare för upptagning i Unescos internationella listor över immateriellt kulturarv. Beslutet om vilka förslag som ska skickas till Unesco som Finlands nya element fattas av undervisnings- och kulturministeriet efter att Museiverket först hörts. En expertgrupp stöder Museiverket i beredningsarbetet. I registret över god praxis för tryggheten av Unescos immateriella kulturarv kan även föreslås sådana element som inte finns i den nationella förteckningen.

De första förslagen till Unescos lista över mänsklighetens immateriella kulturarv gäller bastukulturen i Finland (ansökan våren 2019, beslut december 2020) samt fioltraditionen i Kaustby (ansökan våren 2020, beslut december 2021). Finland är också med i en internationell ansökan om den nordiska traditionen med klinkbyggda båtar som koordineras av Norge (ansökan våren 2020, beslut december 2021). Undervisnings- och kulturministeriet och Museiverket gör under 2020 upp riktlinjerna för följande ansökningar med stöd av expertgruppen. I arbetet beaktas konventionens nationella tyngdpunkter och Unescos riktlinjer om elementens mångfald. Förslagen till Unescos listor bedöms också med tanke på vilka resurser som finns tillgängliga. Vid ansökningar till den nationella förteckningen och därifrån vidare till de internationella listorna har alla nya fenomen en jämlik möjlighet att delta i ansökan.

Åtgärder:

- Museiverket förbättrar Wikiförteckningen över det levande kulturarvet genom olika kommunikationsmetoder på olika språk.
- Museiverket uppmuntrar nya lokalsamhällen, även minoriteter, att genom förteckningar synliggöra sitt eget levande kulturarv. Särskilt strävar vi efter att öka på listan över god praxis i anslutning till förteckningen.
- Museiverket utnyttjar sina samarbetsnätverk i stor utsträckning för att göra förteckningen bekant inom olika sektorer både på det nationella och lokala planet i samarbete med till exempel landskap, kommuner, hembygdsaktörer och Finlands Hembygdsförbund.
- Museiverket gör aktörerna mer medvetna om Unescos internationella listor. Under verksamhetsperioden uppföljs hur de två första förslagen framskrider i Unesco. Vi fastställer det antal element som Finland ska sikta på och som motsvarar både de nationella kriterierna och Unescos riktlinjer.

VÄRNANDE AV DET IMMATERIELLA KULTURARVET

I konventionen om tryggheten av det immateriella kulturarvet används ordet ”safeguarding” för att syfta på tryggheten, vilket som begrepp är dynamiskt och fokuserar på framtiden. Konventionen framhäver således att traditioner har föränderlig karaktär och lever i tiden. Traditioner är någonting som omskapas ständigt av lokalsamhällen och grupper i samspel med omgivningen och naturen och i förhållande till historien. Vid sidan av tryggheten kan man använda begreppen värnande och skyddande. I konventionen avses med tryggheten att man upprätthåller traditionell kunskap med metoder för utövande och överföring. Kärnan för tryggheten och upprätthållandet av det immateriella kulturarvet utgörs av dem som bär traditionen. Samhället stöder med de resurser som finns att tillgå lokalsamhällen, föreningar och traditionsutövare på olika sätt. I arbetet med att värna om det immateriella kulturarvet är tillgänglighet och jämställdhet centrala värderingar. I detta åtgärdsprogram betonas åtgärder med vilka man kan främja tryggheten av det immateriella kulturarvet i genomförandet av konventionen.

Öka medvetenheten och kommunikation

Kommunikationen kring konventionen om det immateriella kulturarvet grundar sig på en kommunikationsplan som uppdaterades i 2019. Museiverket svarar för den informering som koordineringen kräver i Finland och genomför kommunikationen kring det internationella samarbetet tillsammans med undervisnings- och kulturministeriet. Kretsarna svarar för kommunikationen om sin egen verksamhet i samarbete med Museiverket.

I kommunikationen framhävs det immateriella kulturarvets mångfald, olika element och betydelsen av att kulturarvet tryggas. Vid kommunikationen ska man beakta mottagarnas och arbetsgruppernas mångfald, särskilt olika minoriteter, inklusive den samiska urfolket. I kommunikationen satsar man på tillgänglighet och flerspråkighet genom att erbjuda information på flera kanaler och olika språk. De särskilda tyngdpunkterna realiserar i samarbete med experter och förmedlarorganisationer i branschen.

Kärnbudskapen formuleras i kommunikationsplanen på följande vis:

1. Inbjudan: Alla budskap ska bjuda in mottagaren till att bekanta sig med ämnet, identifiera det levande kulturarvet i sin omgivning och delta aktivt i värnandet.
2. Agerande: I kommunikationen framhävs aktivt agerande och deltagande. Till exempel erbjuder wikiförteckningen eller kretsarna för levande kulturarv konkreta möjligheter att delta.

Bastubadandet är en kär och välbekant tradition för finländare. Finlands första förslag till Unesco gäller bastutradition i Finland.

Mölkky är sällskapsspelet som alla finländare känner. Det kräver både spelkunskaper och tur att vinna i Mölkky.

3. Gemenskap: Det immateriella kulturarvet lever inom olika lokalsamhällen och grupper, och enbart lokalsamhällena och individerna själva kan fastställa hurdana uttryck kulturarvet tar sig eller vad dess betydelse är. Genom genomförandet av konventionen synliggörs det arbete som lokalsamhällen och individer gör på området.

Museiverket uppdaterar hela tiden sin webbplats för det immateriella kulturarvet.¹⁴ Uppdateringarna på Facebook-sidan Elävä perintö¹⁵ når hundratals, ibland tusentals, människor varje dag. En viktig metod för att skapa enhetlighet i sociala medier är användningen av hashtaggen #eläväperintö i tweetar.

Anföranden under de samlingsseminarier som ordnas av Museiverket spelas in och de kan ses på Youtube-kanalen Elävä perintö¹⁶. Vid slutet av 2019 har sammanlagt 25 seminarier arrangerats, vars mer än 180 videoinspelningar redan samlat över 38 000 visningar.

Som en del av kretsverksamheten publiceras branschspecifika webbpublikationer om det levande kulturarvet. Hittills har följande publikationer utgetts: *”Itsetekemisen perinne – käsityöt ja elävä aineeton kulttuuriperintö”* (2017) och *”Elossa – luonto ja elävä kulttuuriperintö”* (2017).

Åtgärder

1. Museiverket producerar kommunikationsmaterial kring Unescos konvention och tryggnad av det immateriella kulturarvet på olika språk och distribuerar det till branschens olika aktörer och medierna. Även kretsarna för levande kulturarv, de ackrediterade organisationerna och aktörerna i förteckningarna agerar budbärare.
2. Museiverket stöder lokalsamhällenas möjlighet att aktivt delta i genomförandet av konventionen om det levande kulturarvet genom att arrangera regionala och branschspecifika seminarier och evenemang. Vid evenemangen strävar man efter att föra fram samhällets mångfald och uppmärksamma olika språkgrupper.
3. Museiverket koordinerar nätverksmöten med de ackrediterade organisationerna och kretsarna, som utökar samarbetet mellan branschens olika aktörer och fördjupar kompetensen i anknytning till skyddet.
4. Museiverket lyfter fram Unescos etiska riktlinjer i olika sammanhang och ökar medvetenheten om dem.¹⁷
5. Museiverket gör under år 2019 upp en kompass för hållbar utveckling och det immateriella kulturarvet i samarbete med Centret för konstfrämjande och andra intressegrupper.¹⁸

---

14 <https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/sv/>.

15 <https://www.facebook.com/elavaperinto/>.

16 <https://www.youtube.com/channel/UCLHQsHT247LhZ242CeX8HtA>.

17 <https://ich.unesco.org/en/ethics-and-ich-00866>.

18 <https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/sv/article/kestavan-kehityksen-kompassi-ja-aineeton-kulttuuriperinto>.

6. Museiverket skapar modeller och metoder i samarbete med minnesorganisationer för att öka kännedomen om det egna området eller det egna specialområdets immateriella kulturarv i kommuner och landskap. Även minoriteters synvinklar beaktas.
7. Museiverket och kretsarna utvecklar arbetet vid klinikerna för Levande kulturarv med olika lokalsamhällen och vid olika evenemang. Vi sprider klinikmetoden, så att andra aktörer kan använda den, och skapar en åtgärdsguide för hur man kan arrangera en klinik för levande kulturarv.
8. Museiverket genomför en kommunikationskampanj i samband med utnämmandet av det första internationella elementet, i vilken man särskilt uppmärksammar det arbete det levande kulturarvets experter gör, med beaktande av mångfalden.

Främjandet av samhällelig påverkan

Konventionens mål är att betydelsen av det immateriella kulturarvet för människor och lokalsamhällen ska erkännas i samhället bland olika aktörer i utvecklingsarbetet. Det är viktigt att människors delaktighet i arbetet med kulturarv möjliggörs i så omfattande grad som möjligt, på ett sätt som värnar om deras självrespekt och ömsesidiga respekt. Kulturpolitiken, utbildningspolitiken och andra branschers juridiska och administrativa program och planer, liksom även genomförandet av dem, ska beskriva det immateriella kulturarvets mångfald, de mänskliga rättigheterna och den individuella rätten att delta i att definiera vad kulturarv är och hur det används. Var och en har också rätt att ställa sig utanför det gemensamt fastställda kulturarvet.

Immateriellt kulturarv har inte förrän nyligen blivit en term i finsk lagstiftning. Den nya lagen om kommunernas kulturverksamhet (166/2019)¹⁹ uppmuntrar kommunerna att främja upprätthållande och användningen av kulturarv samt verksamhet som stöder och utvecklar den lokala identiteten. I motiveringen till lagen (RP 195/2018 rd)²⁰ har man också lyft fram arbetet med det immateriella kulturarvet.

”Med kulturarv avses i lagen både det materiella och det immateriella kulturarvet. Till det materiella kulturarvet hör bl.a. föremål, konstverk, fotografier, naturvetenskapligt material och dokument samt den byggda miljön, fornlämningar och landskap som ingår i kulturmiljön. Till det immateriella kulturarvet hör bl.a. muntlig tradition, scenkonst och seder och bruk samt uppgifter, färdigheter och praxis. Med upprätthållande och bruk av kulturarvet avses värnande om den lokala kulturtraditionen och det lokala kulturarvet, att öka kännedomen om det samt dess tillgänglighet. Kulturarvet kan också utnyttjas som en resurs i den lokala utvecklingen och vid innovering av ny skapande verksamhet. Stödet till den lokala identiteten och till hembygdsarbetet innefattar exempelvis lokala museers verksamhet eller annat

---

19 <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2019/20190166>.

20 https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sidor/RP_195+2018.aspx.

bevarande, användande och förmedlande av den lokala traditionen till andra samt aktiv medborgarverksamhet bland invånarna.”

Lagen skapar nya möjligheter för aktörer inom det immateriella kulturarvet och utmanar samtidigt kommunerna att alltmer uppmärksamma och stödja det levande kulturarvet i sitt arbete. Det är motiverat att öka kommunernas kunskap om det immateriella kulturarvet både på det nationella och det lokala planet. I statsminister Antti Rinnes/Sanna Marins regeringsprogram²¹ konstateras i helheten Kultur, ungdom och idrott och motion att ”[s]kyddet för det immateriella kulturarvet ombesörjs”. Dessutom öppnar även den kulturavsstrategi som planerats i regeringsprogrammet möjligheten att bättre specificera det immateriella kulturarvets samhällseliga betydelse.

Museiverket fortsätter sitt arbete med att skapa redskap och metoder för olika samhällsaktörer att arbeta med det immateriella kulturarvet även på en praktisk nivå. I samarbete med olika aktörer skapar vi modeller och konkreta exempel på hur man kan arbeta med det immateriella kulturarvet med traditionsutövare på ett sätt som respekterar alla deltagares rätt att själv bestämma över sin kultur och med beaktande av hållbar utveckling.

Åtgärder:

1. Under programperioden inleder Museiverket i samarbete med kommunala aktörer åtgärder som ska öka medvetenheten om det immateriella kulturarvet i kommunerna.
2. Museiverket undersöker huruvida det finns möjligheter att använda statsbidrag som tilläggsfinansiering för det immateriella kulturarvet som en del av genomförandet av regeringsprogrammet.
3. Museiverket lyfter aktivt fram den roll som det immateriella kulturarvet spelar i beredandet av den nya kulturavsstrategin.
4. Museiverket skapar i samarbete med aktörer inom olika sektorer modeller och metoder avsedda för olika specifika kulturella aktörer, med beaktande av minoriteter.

Överföring av traditioner och utbildning

Att traditionen överförs och ständigt utvecklas är livsviktigt för att det immateriella kulturarvet ska bevara sin livskraft. En stor del av det immateriella kulturarvet rör sig mellan människor genom växelverkan i familjer eller lokalsamhällen. I och med att världen och samhället förändras, ändras också det sätt som på vilket traditioner förs vidare. Det immateriella kulturarvet förs vidare genom utbildning och fritidsverksamhet, men också till exempel genom gemenskaper på internet. Tack vare teknologin ligger olika former av levande traditioner runtom i världen inom räckhåll för oss.

---

21 Regeringsprogrammet för statsminister Antti Rinnes regering 6.6.2019 ETT INKLUDERANDE OCH KUNNIGT FINLAND – ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-758-1>.

En förutsättning för spridningen är att samfundet har tillräckliga kunskaper för att utöva det immateriella kulturarvet samt en vilja att överlåta sitt kunnande till nästa generation eller andra intresserade och på så sätt trygga de levande traditionernas existens och kontinuitet. Traditionsutövarna borde erbjudas ekonomiskt och kunskapsmässigt stöd för utövande och förmedlande av traditioner till följande generationer.

Vid läroanstalter kan man på olika sätt stödja det levande kulturarvet och överföringen av det. Det perspektiv som konventionen ger på fostran och utbildning innebär att teman kring det immateriella kulturarvet framhävs på olika utbildningsnivåer och att utbildningen tryggas inom områden kring kulturarvet. Det innebär att man också ska beakta mångfald och flerspråkighet. Det viktigaste är att de lokalsamhällen och traditionsutövare som bär upp kulturarvet medverkar till utvecklandet av utbildning kring kulturarvet. När det gäller genomförandet av konventionen är det viktigt att kulturarvet beaktas som en del av grunderna till läroplanerna för småbarnspedagogiken, till den grundläggande utbildningen och gymnasieundervisningen samt till de lokala läroplanerna. Den grundläggande utbildningen spelar en viktig roll, eftersom man lär sig många färdigheter och konstämnen, förmedlar traditioner och håller kulturarvet i liv. Dessutom är teman i det levande kulturarvet i många fall också ämnesöverskridande. Läroanstalterna erbjuder möjligheter för upprätthållande av färdigheter i anknytning till det immateriella kulturarvet. Dessutom har yrkesutbildningen betydelse på lång sikt för vidareförmedling av färdigheter och upprätthållande av yrkesidentiteten. Material som riktats till läroanstalter om skyddet av det immateriella kulturarvet bör utökas och vidareutvecklas.

Läroanstalterna erbjuder möjligheter för upprätthållande och utvecklandet av färdigheter i anknytning till det immateriella kulturarvet. Dessutom har yrkesutbildningen betydelse på lång sikt för vidareförmedling av färdigheter och upprätthållande av yrkesidentiteten. Material som riktats till läroanstalter på olika nivåer om fenomen kring det immateriella kulturarvet och värbandet om det bör utökas och vidareutvecklas.

Genom att utveckla och stödja befintliga och nya samarbetsformer hos minnesorganisationer, läroanstalter och traditionsutövare, kan man öka kunskapen om det immateriella kulturarvet för alla parter samt förbättra barns och ungas kännedom om det immateriella kulturarvet. Framför allt kan man stödja delaktigheten bland barn och unga, liksom även bland vuxna, i det immateriella kulturarvet. Man bör förbättra utbildarnas och lärarnas kunskaper om det immateriella kulturarvet inom ramen för grund- och fortbildningen. Inom yrkeshögskoleutbildningen bör man skapa studiehelheter om det immateriella kulturarvet, genom vilka praktiska färdigheter i det skyddsarbete som utförs i minnesorganisationer och kulturorganisationer för det immateriella kulturarvet kan fördjupas. Vid läroanstalter för konstämnen bör man inkludera studiehelheter om det immateriella kulturarvet i undervisningsprogrammet. Det första exemplet i Finland är en nätkurs i immateriellt kulturarv vid Yrkeshögskolan Centria i Karleby.²²

22 <https://campusonline.fi/sv/course/aineeton-kulttuuriperinto/>.

Man fisker siklöjor med en vinternot bland annat i Puruvesi, Södra Savolax.

Allemansrätter möjliggörs svampplockning och utnyttning av andra sgogens håvor i Finland.

Magistrar promoveras vid fyra finländska universitet, och många slags festligheter anknyter till traditionen.

Många finländare lyssnar på utlysningen av julfed på television eller på plats vid Gamla Stortorget varje julaftonsdag.

Utanför utbildningssystemet finns ett omfattande och välorganiserat fält. Läroanstalter som erbjuder grundutbildning i konst och andra aktörer inom konstfostran samt fältet av fritt bildningsarbete, dvs. folkinstitut, medborgarinstitut, studiecentraler och sommaruniversitet utför mycket arbete med anknytning till det immateriella kulturarvet inom exempelvis musik, dans, teater- och cirkuskonst, ordkonst, hantverk och bildkonst. Oatliga centralorganisationer och tusentals kultur- och intresseföreningar i Finland är viktiga aktörer för överföring av levande kulturarv. Det immateriella kulturarvet lever också inom hobbygrupper och i nätgemenskaper.

Under mandatperioden kommer vi att främja synligheten för innehåll som har att göra med det immateriella kulturarvet inom fostran och utbildning. Dessutom kommer vi att främja skapandet av nätverk mellan lokalsamhällen, traditionsutövare och institutioner. Museiverket agerar i nära samarbete med aktörerna i branschen, till exempel för att ordna evenemang och seminarier.

Med hjälp av webbplatsen opi.aineetonkulttuuriperinto.fi²³ lyfts betydelsen av det immateriella kulturarvet fram, uppmuntras skolor att behandla saken samt uppmuntras barn och unga att tänka på sitt eget kulturarv samt bekanta sig med traditionsutövare i den egna närbygd. Webbplatsen har utvecklats i samarbete med Föreningen för kulturarvsfostran i Finland och lanserades år 2018.

Kulturfostransplaner²⁴ är ett sätt att föra det immateriella kulturarvet närmare barn och unga, och samtidigt förbinda kommunen till verksamheten. Genom att göra upp en kulturfostransplan har kommunerna möjlighet att stödja en planerad och målinriktad kulturfostran som löper från årskurs till årskurs och berör alla barn och unga i kommunen. Planen stöder tillgodoseendet av barn och ungas kulturella rättigheter, det vill säga rätten att få information, färdigheter och upplevelser av konst, kultur och kulturarv som en del av skoldagen. För närvarande bor över hälften av alla finländare i områden med kulturfostransplaner.

Åtgärder:

1. Museiverket och Föreningen för kulturarvsfostran i Finland fortsätter att utvidga webbplatsen opi.aineetonkulttuuriperinto.fi på finska och svenska, och sprider genom olika evenemang kännedom om den till aktörer inom undervisnings- och utbildningssektorn samt till medierna. Vi kompletterar läromedlen på webbplatsen utifrån olika sektorer tillsammans med kretsarna för levande kulturarv.
2. Vi stärker särskilt barns och ungas delaktighet i utforskandet av det levande kulturarvet och i produktionen av material i anknytning till detta. Museiverket uppmuntrar skolorna att tillsammans med barnen skapa artiklar i avsnittet Vårt kulturarv i Wikiför-

23 <https://opi.aineetonkulttuuriperinto.fi/sv/>.

24 <http://kulttuurikasvatussuunnitelma.fi/sv/>.

teckningen över det levande kulturarvet²⁵. Också minoritetsspråk och minoritetskulturer ska beaktas.

3. Museiverket stöder kommuner och lokala aktörer (föreningar och minnesorganisationer) att införliva teman kring det immateriella kulturarvet i både undervisningen och bl.a. i hobbyverksamheter i samarbete med Föreningen för kulturarvsfostran i Finland, Finlands Hembygdsförbund och andra organisationer.
4. Museiverket kommer under mandatperioden att ordna minst ett Unesco-certifierat utbildningstillfälle om det immateriella kulturarvet för sektorns intressentgrupper, särskilt för dem som ligger bakom elementen i den nationella förteckningen. Ett särskilt mål är att öka kapaciteten att värna om det immateriella kulturarvet.
5. Museiverket stöder utvecklings- och samarbetsprojekt för det immateriella kulturarvet genom behovsprövade statsbidrag.²⁶

Bevarande och dokumentering

Minnesorganisationerna har en central uppgift i tryggheten av det immateriella kulturarvet genom att bevara och dokumentera levande traditioner samt förmedla dem till allmänheten. Finland har ett heltäckande musei-, arkiv- och biblioteksverk. Parallellt med dessa ansvarar nationella institutioner med specialuppgifter, till exempel Museiverket/Nationalmuseet, Nationalarkivet, Nationalbiblioteket, Centralen för inhemska språk, Nationella audiovisuella institutionen, Finska litteratursällskapet, Svenska litteratursällskapet i Finland och Rundradion YLE, för bevarandet av det immateriella kulturarvet för kommande generationer. Även aktörerna i den tredje sektorn och privatpersoner har en roll i bevarande av det immateriella kulturarvet, och de borde ges kraftfullare stöd med hjälp av konventionen.

Vid bevarande och dokumentering av det immateriella kulturarvet är det viktigt att också beakta att informationens tillgänglighet, användningsmöjligheterna och bevarandet av den säkras i elektroniska miljöer. Allt material bör dessutom ställas till förfogande såväl lokalt som över datanät enligt principerna om öppna data.

Museiverket uppmuntrar museer och arkiv att utveckla sitt arbete med lagringen av det historiska immateriella kulturarvet till att också omfatta samtida kulturarvsverksamhet, och som i sig självt redan påverkar framtiden. Det här kan göras till exempel i samband med dokumenteringen av samtiden. Respekt för människans frivilliga delaktighet och mänskliga rättigheter är nödvändiga i dylikt arbete. Museernas TAKO-samarbete erbjuder möjligheten att utveckla arbetet med samtidsdokumentation och till större samarbete mellan museer även vad gäller det immateriella kulturarvet.

---

25 https://wiki.aineetonkulttuuriperinto.fi/wiki/Meid%C3%A4n_perint%C3%B6/sv.

26 <https://www.museovirasto.fi/sv/understod/avustukset-aineettoman-kulttuuriperinnon-sopimuksen-mukaisiin-yhteistyö-ja-kehittämishankkeisiin-1>.

Arbetet som museer och andra minnesorganisationer gör ska stödjas genom bättre anvisningar och genom att erbjuda verksamhetsmodeller. Det vore viktigt att det immateriella kulturarvet i all dess mångfald beaktas i museernas samlingspolitiska program och i programpolitiken.

Tillämpning av ny teknologi och moderna dokumenteringsmetoder erbjuder minnesorganisationer nya slags möjligheter och metoder också för bevarande och dokumentering av immateriellt kulturarv. Åt föreningarna erbjuder de nya metoderna verktyg för delaktighet och för minnesorganisationer ett sätt att ta del i processen med att säkra livskraften i det levande kulturarvet.

I samband med arbetet med att lagra och dokumentera det immateriella kulturarvet måste man fästa uppmärksamhet vid flera saker: att materialen är tillgängliga och kan utnyttjas, att integritetsskyddet säkras, och att människor har rätt att individuellt definiera sin kulturella existens. Traditioner i sig saknar ägare, men framställning och utnyttjande av traditioner är förknippad med upphovsrättsliga frågor. Gemensamma system och normer för minnesorganisationerna kan göra det lättare att finna materialen, öka deras tillgänglighet och förbättra deras egenskaper för utnyttjande och långtidsbevarande.

Målet för mandatperioden är att inom minnesorganisationer (museer, arkiv och bibliotek) stärka perspektivet kring levande kulturarv och integrera bevarande och dokumentering av det immateriella kulturarvet i deras basarbete.

Åtgärder

1. Museiverket beaktar minnesorganisationer som centrala samarbetspartner till exempel för evenemang och kommunikation.
2. Det säkerställs att minnesorganisationerna deltar i kretsarnas arbete och arbetet med förteckningarna till stöd för lokala traditionssamfund och som spridare av material och kunskap. Rent praktiskt kan minnesorganisationer till exempel ordna insamlingar och utbilda personer som arbetar med immateriellt kulturarv i att dokumentera material. Inom bevarandet vägleder Museiverket kretsarna till samarbete med minnesorganisationerna och TAKO-nätverket.
3. Museiverket samarbetar med nätverket TAKO för professionella museer, för att via kommunikation och evenemang öka medvetenheten om det immateriella kulturarvet.
4. Under mandatperioden fördjupas kunskapen om lagrandet av det immateriella kulturarvet inom museifältet med hjälp av evenemang och publikationer. Goda exempel från Finland framhävs och erfarenheter från andra länder utnyttjas, särskilt inom projektet *ICH and Museums*.²⁷

5. Museiarbetets resurser för det immateriella kulturarvet utökas. Museiverket beviljar professionella och andra museer bidrag²⁸ för projekt om det immateriella kulturarvet genom flera olika bidragsformer.

Forskning

Målet för mandatperioden är att stärka nätverk inom såväl forskningsvärlden som universitetsutbildningen i branschen och i anknytning till relevanta nätverk, samt att söka efter samarbetsmöjligheter. Inom forskningssamarbetet ges det aktivt rum för kritisk och analytisk forskning samt frihet inom forskningen att själva definiera forskningsobjekten.

Den kunskap som produceras genom forskning i immateriellt kulturarv är viktig för bevarandet och förståelsen av traditioner som en del av människors och lokalsamhällets liv. Det behövs dessutom forskningsdata om hur mekanismerna kring det immateriella kulturarvet fungerar och hur de och det egentliga värnandet påverkar det immateriella arvet och de människor och den natur som existerar inom dess inflytelsekrets. Forskningen bör ge kunskap som underlättar ansvarsfull tillämpning av kulturarvet, dvs. i praktisk verksamhet i olika samhälleliga sammanhang. Forskningen kan stödja skapande av skyddsprogram för existenshotade former av det immateriella kulturarvet. För att dokumentering och forskning ska anses vara skyddsåtgärder ska forskningen ske i samarbete med lokalsamhället ifråga. Den ska också vara inriktad på överförande och kontinuerligt bruk av det immateriella kulturarvet. Forskningsresultaten ska vara öppna och ska kunna utnyttjas av lokalsamhällen. I forskningen kan det ingå processer för att tillsammans skapa immateriellt kulturarv med lokalsamhällen. I sådana fall är en ansvarstagande approach som respekterar deltagarnas självbestämmanderätt särskilt viktig.

Forskningsverksamheten ingår särskilt i universitetens och högskolornas uppdrag. Forskning i och bevarande av det immateriella kulturarvet görs allt mer i form av nätverks-samarbete. Forskning kring det immateriella kulturarvet bedrivs, utöver vid universitet och högskolor, även inom olika slags minnesorganisationer och branschövergripande medborgarorganisationer. Forskningsprojekt, forskare, forskningsanstalter och vetenskapliga föreningar samarbetar också med arkiv för att samla in immateriellt kulturarv. I detta fall lagras det insamlade materialet i arkiv för mer utförliga forskningsändamål.

För många läroämnen vidkommande spelar universiteten en viktig roll inom akademisk undervisning och forskning i det immateriella kulturarvet. Speciellt forskning inom folkvetenskaper, etnologi, folkloristik, antropologi, museologi, kulturpolitik, kulturfor-

28 <https://www.museovirasto.fi/sv/understod>.

Klinkbyggt träbåt har varit en oersättlig fortskaffningsmedel i tusen sjöars land. Finland deltar i en samnordisk ansökan som föreslår att traditionen med klinkbygga båtar införs i Unescos förteckning över immateriella kulturarv.

Ryor har tillverkats i Finland från 1400-talet. Fortfarande har de betydelse som bruksföremål och utsmyckningar.

skning, kulturarvsforskning och forskning i traditioner samt läroämnena i olika konstgrenar har anknytning till detta. Förutom läroämnena inom kulturforskningen är även språkforskningen central inom kontexten för det immateriella kulturarvet. Vid sidan av vårt lands officiella språk forskas det på universitetsnivå även i det samiska språket och den samiska kulturen, det romska språket och den romska kulturen samt i teckenspråk.

Åtgärder:

- 1.** Museiverket samarbetar med läroämnen vid universitet som arbetar med det immateriella kulturarvet. Samarbetsformer kunde till exempel vara akademiska avhandlingsarbeten, högskolepraktikplatser, samarbete för produktion av kursinnehåll samt forskningsseminarier och samarbete inom forsknings- och utvecklingsprojekt.
- 2.** Syftet är att forskningsinformationen integrerat ska kopplas till arbetet med förteckningarna. I till exempel wikiförteckningen styr Museiverket lokalsamhällena till att som informationskällor utnyttja forskningsinformation som producerats inom olika områden och samtidigt styrs nya publikationer till informationen.
- 3.** Läroanstalterna uppmuntras till att använda wikiförteckningen samt videoinspelningar av seminarierna som undervisnings- och forskningsmaterial. Dessutom uppmuntras läroanstalterna att samarbeta med lokala eller till området hörande grupper för att komplettera förteckningarna.
- 4.** Museiverket uppmuntrar kretsarna att i sin verksamhet också inkludera aktörer som forskar inom det egna området. Vi sprider kunskap om aktuell forskning om det immateriella kulturarvet i Finland och internationellt genom att förmedla information om den genom olika kanaler.
- 5.** Museiverket och expertgruppen bidrar till att främja att Finland ska tilldelas en Unesco-lärostol (Unesco Chair)²⁹ för det immateriella kulturarvet.

---

29 <https://en.unesco.org/unitwin-unesco-chairs-programme>.

INTERNATIONELLT SAMARBETE

Internationellt samarbete är en viktig del av genomförandet av avtalet. Målet är att konventionens medlemsländer ska samarbeta för att trygga det immateriella kulturarvet. Det här kan ske genom olika projekt, program eller multinationella ansökningsprocesser. Parterna ska förbinda sig till internationellt nätverksarbete och institutionaliserat samarbete.

Undervisnings- och kulturministeriet, utrikesministeriet samt Museiverket följer det internationella genomförandet av konventionen. För Finlands vidkommande tjänstgör Museiverket som expert i frågor kring det internationella genomförandet av konventionen.

Målet för mandatperioden är att öka det internationella samarbetet för att trygga det levande kulturarvet. Med detta avses att man stöder det internationella nätverksarbetet mellan aktörerna, samarbetar aktivt med de övriga parter i kulturarvsbranschen som genomför internationella konventioner och ökar expertisen i frågor kring det internationella genomförandet av konventionen.

Museiverket strävar efter att under mandatperioden dela information, expertis och erfarenheter i de internationella nätverken. Samarbetet erbjuder möjligheter att presentera kunnande och god praxis kring det finländska immateriella kulturarvet. Det centrala är att i såväl närområdena som globalt agera inom samarbetsnätverk. Exempel på dessa är de årliga mötena mellan samordnarna av de nordiska konventionerna. Under den föregående mandatperioden fick Finland gott om positiv synlighet genom Wikiförteckningen för det levande kulturarvet, och den har presenterats i flera olika länder. Dessutom har Finland spelat en aktiv roll i utvecklingen av konventionens bedömningsmodell (*Overall Results Framework*).³⁰

Stödande av nätverksarbetet

Målet för mandatperioden är att stödja internationellt nätverksbyggande för branschens aktörer i fråga om att främja tryggheten av det immateriella kulturarvet. Målet är att de organisationer, särskilt i Norden och Baltikum, som genomför konventionen ska bli medvetna om hur processen framskrider i respektive land och aktivt utbyta erfarenheter sinsemellan. Det internationella samarbetet mellan lokalsamhällen och föreningar blir starkare, och de existerande nätverken blir mer internationella. Detta kan ta sig uttryck i beredande av gemensamma internationella ansökningar eller utbyte av praxis kring tryggheten. Ett gott exempel på detta är webbplatsen *Nordic safeguarding practises*³¹. I Finland grundades år 2019 *Nordic-Baltic Intangible Heritage*

30 <https://ich.unesco.org/en/overall-results-framework-00984>.

31 <https://safeguardingpractices.com>.

*Network*³², i vars verksamhet organisationer inom sektorn i Finland uppmuntras delta i för att förankra erfarenheter och stärka samarbetet.

Under mandatperioden kommer man att koncentrera sig på att utveckla det internationella samarbetet, särskilt med Baltikum och det övriga Norden. I Finland arrangeras hösten 2019 en tredagarskonferens Living Heritage in the Nordic countries³³, som för första gången i större utsträckning för samman aktörer inom det levande kulturarvet från 12 olika länder.

En viktig samarbetsform kring närområdena är att länderna lämnar in gemensamma ansökningar till Unescos förteckningar över det immateriella kulturarvet. Det finns en mängd gemensamma traditioner och Unesco uppmuntrar konventionsstaterna att ansöka för gemensamma element. Via multinationella ansökningar kan man bygga ännu närmare relationer, utveckla till exempel nya slags projektaktiviteter och utbyta god praxis kring tryggheten. Samtidigt kan man på så sätt i alla länder som deltar i arbetet med det levande kulturarvet vinna vidare synlighet. Den första gemensamma nordiska ansökningen gäller klingbyggda båtar, och avsikten är att den under ledning av Norge ska lämnas in till Unesco under våren 2020.

Synergier i internationella konventioner

Vid sidan av Unescos konvention om trygghet av det immateriella kulturarvet är många andra internationella konventioner om kulturarv förknippade med genomförandet. Bland Unescos konventioner har särskilt konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv (den s.k. Världsarvskonventionen från 1972) ett nära samband med konventionen om det immateriella kulturarvet. Även konventionen om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar³⁴ (den s.k. mångfaldskonventionen från 2005) har många beröringspunkter med det immateriella kulturarvet. Med Unescos världsmminnesprogram³⁵ skyddar man arkiv- och bibliotekstraditionen. Finland ratificerade dessutom 2017 Europarådets ramkonvention om kulturarvets värde för samhället³⁶ (den s.k. Farokonventionen) som för sin del stärker betydelsen av deltagandet av lokalsamhällen. Även Europeiska landskapskonventionen³⁷ (från 2000) under Europarådet har ett klart samband med levande traditioner särskilt med anknytning till naturen.

32 <http://www.kansanmusiikki-instituutti.fi/toiminta/nordic-baltic-ich-network/>.

33 <https://www.hanaholmen.fi/sv/event/living-heritage-in-the-nordic-countries/>.

34 https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2007/20070017/20070017_2.

35 <https://www.maailmanmuisti.fi/index.php?page=framsida>.

36 <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2018/20180050>.

37 <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2006/20060014>.

Samarbete på Unesconivå

Under mandatperioden utökas expertisen i frågor kring det internationella genomförandet av konventionen. Det internationella samarbetet innefattar verksamhet i organen för Unescos konvention. För genomförandet av Finlands Unescopolitik svarar undervisnings- och kulturministeriet i samarbete med utrikesministeriet och andra ministerier samt den permanenta representationen för Unesco och OECD. Finland är ledamot i Unescos styrelse under åren 2018–2021.

Finland deltar vartannat år i generalförsamlingen för konventionen om det immateriella kulturarvet. Finland deltar även som observatör i mötet av mellanstatliga kommittén, som sammanträder varje år. Under mandatperioden kommer Finland att aktivt delta i andra expertmöten i mån av tillgängliga resurser.

De landsspecifika rapporterna till Unesco görs upp var sjätte år. För ögonblicket pågår en reform och Finland rapporterar tillsammans med andra europeiska länder i 2021. Det här kommer att öka på samarbetet under mandatperioden även mellan andra europeiska länder.

Åtgärder:

1. Museiverket arrangerar mot slutet av 2019 ett internationellt samarbetsseminarium *Intangible Heritage in the Nordic countries*³⁸.
2. God skyddspraxis delas även internationellt. Museiverket gör webbplatsen *Nordic safeguarding practises* mer känd genom att översätta och lägga upp nya exempel från Finland.
3. Museiverket följer verksamheten i Nordic and Baltic ICH-nätverket.
4. Museiverket bjuder på experthjälp i fråga om multinationella ansökningar till Unescos förteckningar över immateriellt kulturarv. Beslut om Finlands deltagande i multinationella ansökningar fattas fall för fall av undervisnings- och kulturministeriet, på Museiverkets förslag och med stöd av expertgruppen för det immateriella kulturarvet.
5. Museiverket samarbetar tätt med de ackrediterade organisationerna och ger experthjälp i ackreditering.

---

38 <https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/sv/tapahtuma/living-heritage-in-the-nordic-countries>.

